

fordi det er det sædvanlige paa nogle Steder i Landet, at dette er en Betingelse for, at en saadan Gudstjeneste kan finde Sted. Jeg skal dog bemærke, at jeg med Bestemthed erindrer at have set, at en nu afdød, i høi Grad begavet og nidkjær Præst under et Landemodes Forhandlinger mente, at Kirkeritualet indeholdt Forbud derimod, fordi det bestemte, paa hvilke Dage der skulde holdes Gudstjeneste. Jeg behøver ikke at dvæle ved, hvor forskert en saadan Opfattelse af Kirkeritualet er, men jeg skal fremhæve det for at vise det Forklarlige i, at mangen Præst kan være kommen til denne Tro, at han ikke kunde gjøre det uden Tilladelse og uden Indberetning. Det andet Punkt i Paragrafen angaar de gudelige Forsamlingers Afholdelse ogsaa paa Søndage. Efter min Mening kan der ikke være Noget iveien for, at en saadan Afgang gives Præsten, og det saameget mindre, som man allerede tidligere under de Forhold, hvor der var indskrænkende Forskrifter med Hensyn til gudelige Forsamlinger, sølte sig fuldkommen betrygget, naar Præsten var tilstede i den i private Huse afholdte gudelige Forsamling, og ikke havde fundet Noget at erindre med Hensyn til den. Altsaa tror jeg, at denne Paragraf fuldstændig egner sig til den velvilligste Modtagelse. — Det andet Hovedpunkt omhandles i § 6 og angaar Præstens Ret til at lade en anden Præst af Folketirken benytte Kirken. Ogsaa dette er Noget, som de Herrer vel Allesammen ville vide i Grunden slet ikke er noget Nyt, om man end paa forskjellige Steder har ment, at der skulde Tilladelse dertil eller Indberetning. Det er jo Noget, som sfer og altid er sfer, og selv efter Lovgivningen skal sfer, at naar en Præst har Forfald, ikke er istand til at forrette Tjenesten selv, skal han benytte en Medbroders Hjælp dertil. Det falder altsaa af sig selv, at han maa kunne benytte en anden Præst dertil, og udvidet man Sognepræstens Ret til at holde Gudstjeneste i sædvanlig Form til Søndagene, er der heller ikke noget Rimeligere, end at han ogsaa udenvidere kan lade en saadan Gudstjeneste besørge ved en Medbroder. Smidlertid har den høitæredede Minister bemærket, at han ikke vilde indlade sig paa Lovforslagets Affattelse i En-

kelthederne, og jeg skal ogsaa vel vogte mig for at komme ind paa Noget, som ikke turde have hjemme under Sagens første Behandling, men det, jeg vil berøre, tror jeg dog har sin gode Plads her. Det er, at § 6 bestemmer, at Præsten er berettiget til ogsaa at lade Gudstjenesten udføre, altsaa ogsaa gudelige Forsamlinger, forsaavidt der holdes Prædiken, ved „theologiske Studerende, som have Afgang til Prædikestolen.“ Dette forrykker det bestemte Begreb om, hvis Hjælp han har kunnet benytte; thi efter en ganske almindelig og jeg kan sige usfravigelig Sprogbrug, indbefatter man ikke Kandidater under „theologiske Studerende“ og ikke heller Skolelærere og Kirkesangere, der ere theologiske Kandidater og som saadanne have Lov til at prædike. Det vil altsaa blive fornødent, at Forholdet bliver ordnet paa en saadan Maade, at det virkelig kommer til at omfatte alle dem, som efter de bestaaende Regler maatte have Afgang til Prædikestolen. — Det tredie Hovedpunkt er allerede berørt af den høitæredede Kultusminister, det er med Hensyn til dem, som have løst Sognebaandet. Jeg kan ikke have Noget at sige til det, Ministeren har bemærket med Hensyn til denne Paragrafs Indhold, og der kan heller ikke være Noget at erindre mod, at den bliver optagen i det fulde Omfang, hvort Lovforslaget gaar ud paa at optage den. — Af de Bestemmelser, som der turde være Anledning til at omtale under denne Sags 1ste Behandling, er der den i § 8, som gaar ud paa, at naar Flertallet af en Sognemenighed ved en af det understrefvæn Udtalelse forlanger, at der skal gives en anden Præst Afgang til at lade sig høre af dem i Kirken, saa behøver Flertallet kun at gjøre en Anmeldelse til Præsten, og dermed er Sagen forbi. Jeg vil ikke holde den Bemærkning tilbage, at for mig har der under Dervedelsen af denne Bestemmelse frembudt sig dels stærke Grunde derfor, men dels ogsaa ikke uvigtige Grunde derimod. Jeg vil dog være tilbøieligst til at mene, at det er ønskeligt at tilstaa Flertallet af Menigheden en saadan Ret, naar den gjør den gjælbende paa den Maade, som Paragrafen omtaler. Men der er et Hensyn, som ligger udenfor de Grunde, som saaledes have paa-